

Nr 312

Av herr **Nyman m. fl.**, *angående yrkespedagogisk forskning och utvecklingsverksamhet.*

(Lika lydande med motion nr 401 i Andra kammaren)

Det är av mycket stort intresse att omskolning och yrkesutbildning funktionerar väl i samhället, en förutsättning för att höja produktiviteten och förbättra sysselsättningsläget inom näringslivet. Staten, landstingen, kommunerna och det privata näringslivet har investerat miljardbelopp för uppförandet av byggnader och anskaffning av utrustningar till skolverkstäder och övriga undervisningslokaler för ett stort antal yrkesavdelningar och omskolningscentra. Den yttre ramen för yrkesutbildningen är därför i allmänhet av god klass. Däremot har dess inre arbete ägnats betydligt mindre uppmärksamhet.

YB har i SOU 1967: 48 tagit upp vissa pedagogiska och yrkesmetodiska frågor. I utredningen påpekas att pedagogiska synpunkter från det allmänna skolväsendet i viss utsträckning kan tillämpas även inom yrkesutbildningen, då främst den teoretiska delen. Yrkesundervisningen är dock särpräglad, då det gäller dess praktiska del, vilket kräver speciell pedagogisk forskning och särskilt utvecklingsarbete.

I årets statsverksproposition har anslaget för pedagogiskt utvecklingsarbete höjts med 4 miljoner kronor till 9 610 000 kronor. För direkt undervisningsmetodik uppgår anslaget till ca 5 miljoner kronor. Relativt få undervisningsmetodiska frågor har hitintills berört den praktiska yrkesutbildningen. Förslaget om en ny yrkesutbildningsreform liksom den kraftigt utbyggda arbetsmarknadsmässigt betingade omskolningsverksamheten förutsätter att yrkespedagogiskt utvecklingsarbete intensifieras och ges betydligt mer ökat utrymme. Det gäller främst utbildningsmetodiska frågor, som berör ämnena yrkesteknik och inläringsteknik.

Yrkesskolan beräknas på 70-talet omfatta ca 75 000 elever, och omskolningsverksamheten, som i fjol omfattat ca 58 000 elever, uppskattas detta år uppgå till närmare 80 000 elever i kurser från 1 till 3 år. Till detta kommer ca 40 000 vuxenstudierande, som också delvis berörs av yrkespedagogisk forskning.

Årskostnaderna för yrkesskolan uppgår från statens sida till ca 270 miljoner kronor och för omskolningsverksamheten till 350 miljoner kronor, vartill kommer kommunernas, landstingens och näringslivets kostnader, som torde uppgå till miljardbelopp. Det är alltså stora ekonomiska värden, som kräver rationellt utnyttjande, vilket i all utbildningsverksamhet förutsätter stark satsning på pedagogiskt

utvecklingsarbete. Genom utnyttjande av rätta arbetsmetoder och hjälpmedel kan utbildningen rationaliseras och stora besparingar göras.

För närvarande finns det ca 21 forskare inom hela det pedagogiska området, av vilka endast en eller annan ägnar sig åt yrkespedagogisk forskning. Det tycks vara svårt att för närvarande över huvud taget få fram lämpliga och intresserade forskare för pedagogiskt utvecklingsarbete, icke minst då det gäller den yrkespraktiska delen. En anledning är att det icke finns tillräckliga karriärmöjligheter. Det yrkespraktiska utvecklingsarbetet kräver speciella erfarenheter och samverkan med yrkesskolpedagoger. Deras utbildning bör i en framtid samordnas med övrig lärarutbildning, vilket skulle vara till gagn för utvecklingsarbetet, som kräver god medverkan från fältet för att ge resultat.

Inom OECD har man sedan länge arbetat med problem som metoderna för utbildning och omskolning av äldre arbetskraft. För att stimulera utbildningsmetodisk forskning har i Sverige liksom i några andra medlemsländer en pilotstudie inom omskolningsverksamhetens ram genomförts på initiativ av SÖ. Studien har aktualiserat frågor som definitioner av utbildningsmål, införande av mått på prestationsnivå m. fl. Andra undersökningsuppgifter är t. ex. metodik för inläring av manuella färdigheter, bandade instruktioner, simulatorer i yrkesutbildningen och arbetsanalyser, som är väsentliga i sammanhanget.

Det är som framhållits mycket angeläget att yrkespedagogisk forskning och utveckling skyndsamt kommer i gång genom att tillräckliga medel ställes till förfogande av såväl SÖ som AMS inom ramen för befintliga resurser och att antalet forskartjänster med karriärmöjligheter i en framtid ökas.

Med hänvisning till ovan anförda anhålles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte ge till känna att ökad yrkespedagogisk forskning och utvecklingsverksamhet i högre grad än hittills bör tillgodoses inom ramen för anslaget: *Pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet* (Bil. 10 D 8) och anslaget: *Omskolning m. m.* (Bil. 13 B 9).

Stockholm den 25 januari 1968

Sven Nyman (fp)

Johan A. Olsson (cp)

Gunnar Wallmark (h)
